

kullanılan yatırım harcaması hesabı ve duran varlık hesapları 2024 ve devamında enflasyon düzeltmesi yapılmış halleriyle dikkate alınarak oran hesaplanacaktır.

- 15- KVK 32/A kapsamında yapılan yatırım için teşvik belgesinde yer alan yatırıma katkı oranı üzerinden hesaplanan yatırıma katkı tutarının enflasyon düzeltmesi ile artırım söz konusu olmayıp, 2024/1. Geçici vergi döneminde teşvik belgesinde yer alan yatırım tutarı ve/veya gerçekleşen yatırım tutarlarının kayıtlı değerleri üzerinden hesaplanan yatırıma katkı tutarının indirimli kurumlar vergisinde dikkate alınabilecektir.
- 16- KVK 10 kapsamında 2023 hesap döneminden devreden nakdi sermaye artırım indirimi hakkı tutarının enflasyon düzeltmesi ile herhangi bir ilişkisi bulunmayıp, devreden tutar mukayyet değeri ile 2024/1. Geçici vergi beyannamesinde indirim konusu edilebilecektir.

düzeltilmesi yapılan emtia, mamul, ticari mal vb, iştirakler, bağılı ortaklıklar vb., arsa-arazi vb. gibi amortisman tabi olmayan iktisadi kıymetlerin 31.03.2024 tarihine kadar satılmış olması halinde; düzeltilmiş değer ile satış bedeli arasında çıkan 2023 düzeltme farkına tekabül eden zararın 2024/1. Geçici beyanına KKEG olarak ilave edilmesi, bu belirtilen unsurlar nedeniyle alınmış olan avansların düzeltme farklarının ise kapama işlemi sırasında gelir olarak dikkate alınması nedeniyle de bu tutarın da beyannamede “Diğer İndirimler” bölümünde dikkate alınması gerekmektedir.

- 11- Binek oto amortisman gider sınırlamasında; binek otonun alındığı tarihte GVK 40. Madde kapsamında belirtilmiş olan sınır üzerinden amortisman gideri uygulanacak olup, enflasyon düzeltmesi yapılmış olan binek oto değeri üzerinden amortisman gideri kaydedilecek, ancak aracın alındığı yıldaki sınır üzerinden hesaplanan amortisman gideri kadar kısmı dikkate alınacaktır.

Örneğin; 10.01.2023 tarihinde 2 milyon TL’ye alınan araç için 2023 amortisman ayırma sınırı 950.000 TL dir. 31.12.2023 enflasyon düzeltme katsayısı 1,38477 dir. Aracın 31.12.2023 enflasyon düzeltmesi yapılmış hali 2.714.880 TL, 2024/1. Geçici dönemi amortisman gideri $((2.714.880 * 0,2) / 4)$ 135.744 TL olacaktır. GVK 40. Maddeye göre amortisman gider sınırı $((950.000 * 0,2) / 4)$ 47.500 TL dir. Aradaki fark $(135.744 - 47.500)$ 88.244 TL KKEG olacaktır.

- 12- 555 No.lu VUK tebliğinin 40/2-b maddesinde; 2024 yılı bilançosunda düzeltilmiş amortismanlar içerisinde daha önceki yıllarda ayrılmış ve kanunen kabul edilmeyen gider olarak dikkate alınan amortisman tutarları da bulunacağından 2024 yılı bilançosunun düzeltilmesi neticesinde birikmiş amortismanlar hesabında oluşan farkların söz konusu tutarlara isabet eden kısmının da kanunen kabul edilmeyen gider olarak beyannamede dikkate alınması gerekeceği belirtilmiştir.

- 13- Bu kapsamda, binek oto gider kısıtlamasında, araç tam değeri üzerinden ayrılan amortismanların 2024 ve devamında yapılacak olan enflasyon düzeltmesinde yaratacağı gider etkisi sebebiyle bu giderin sınırı aşan kısmına ait kısmının KKEG olarak matraha ilavesi gerekecektir. Bu durumla karşılaşmamak için GVK 40. Maddede belirtilen sınır üzerinden amortisman ayrılması tavsiye olunur.

- 14- KVK 32/A kapsamında tevsi yatırımlarda tevsi yatırımlardan elde edilen kazancın işletme bütünlüğü çerçevesinde ayrı hesaplarda izlenmek suretiyle tespit edilebilmesi halinde, bu kazançta indirimli vergi oranı uygulanacaktır. Kazancın ayrı bir şekilde tespit edilememesi halinde ise tevsi yatırım dolayısıyla indirimli vergi oranı uygulanacak kazanç, yapılan tevsi yatırım tutarının, dönem sonunda kurumun aktifine kayıtlı bulunan toplam sabit kıymet tutarına (devam eden yatırımlara ait tutarlar da dahil) oranlanması suretiyle belirlenecektir.

İndirimli KV uygulamasında, yatırımdan elde edilen kazancın tespit edilememesi halinde yapılan yatırım harcaması/ duran varlık oranına göre yatırımdan elde edilen kazanç hesaplanacak olup, yapılan yatırım harcaması/ duran varlık oranının tespitinde

Örnek: Yukarıdaki örnekte avansı veren ve perakende ticaretle işigal eden (N) Ltd. Şti. tarafından yapılan enflasyon düzeltmesi ve muhasebe kayıt işlemleri aşağıdaki gibi olacaktır.

159 Verilen Sipariş Avansları	102 Bankalar	1.000.000,00	1.000.000,00
-------------------------------	--------------	--------------	--------------

Hesap dönemi takvim yılı olan mükellef tarafından, verilen sipariş avansının 31/12/2023 tarihli bilançoda enflasyon düzeltmesine tabi tutulması sonucu hesaplama ve muhasebe kaydı şu şekilde olacaktır.

İlgili Ay	Yİ-ÜFE
2023/12 (A)	2.915,02
2023/9 (B)	2.749,98

$$\text{Düzeltilme Katsayısı (A / B)} = 1,06001$$

$$\text{Düzeltilmiş Tutar} = 1.000.000,00 \times 1,06001 = 1.060.010,00 \text{ TL.}$$

$$\text{Enflasyon Düzeltme Farkı} = 1.060.010,00 - 1.000.000,00 = 60.010,00 \text{ TL.}$$

159 Verilen Sipariş Avansları ... Verilen Sipariş Avansları E D Farkı	698 Enflasyon Düzeltme Hesabı	60.010,00	60.010,00
--	-------------------------------	-----------	-----------

Örneğimizde parasal olmayan kıymet mahiyetindeki verilen avansın enflasyon düzeltmesine tabi tutulması sonucu oluşan farkın, avans kapatıldığında “Ticari Mallar” hesabına intikal ettirilmesi gerekmektedir.

Buna göre, örneğimizde malın teslimi sırasında yapılacak muhasebe kaydı aşağıdaki gibi olacaktır.

153 Ticari Mallar	102 Bankalar 159 Verilen Sipariş Avansları	2.060.010,00	1.000.000,00 1.060.010,00
-------------------	---	--------------	------------------------------

- 9- 2023 sonu itibariyle düzeltmesi yapılan 126, 180, 226, 280, 326, 426 gibi depozito ve teminat ya da gelecek döneme ait gider hesaplarının 31.03.2024 tarihi itibariyle ilgili hesaba aktarımı ya da kapaması yapılanlarla ilgili **2023 ten gelen enflasyon fark hesaplarının** gelir ya da gider olarak dikkate alınıp alınmayacağı konusunda VUK 555 no.lu tebliğ ve 165 no.lu sirkülerde net bir açıklama bulunmamakta.

Dolayısıyla bu farkların gelir veya gider kayıtlarına intikal ettirilecektir. İdare tarafından bu fark hesapların kapanmasına ilişkin açıklama bulunmadığından, ihtiyatlılık kapsamında beyanname üzerinde gelir kayıtları için diğer indirimler, gider kayıtları için KKEG satırına ilave edilmesi daha uygun olabilecektir.

Ancak, belirttiğimiz üzere, bu konuda aksi bir idare görüşü de olmadığından, idarenin görüşü oluşuncaya kadar, beyanname üzerinde bir işlem yapılmadan ilgili gelir-gider hesaplarına kayıt ile de yetinilebilir.

- 10- 555 no.lu VUK tebliğine göre amortisman tabi olmayan iktisadi kıymetlerin 2024 ve devamında 31.12.2023 düzeltme sonucu bulunan değerinin altında satılması halinde aradaki farkın KKEG olarak beyan edilmesi gerekmektedir. Bu kapsamda 31.12.2023

faturalaşma ve kapama olacak olup, enflasyon düzeltme farklarının fatura bedelleri ve KDV tutarı üzerinde bir etkisi olmayacaktır.

- 7- 2023 sonu itibariyle düzeltmesi yapılan alınan avans hesaplarının 31.03.2024 tarihi itibariyle kapaması yapılmış tutarlara ait 31.12.2023 te yapılmış olan düzeltme fark hesaplarının en geç 31.03.2024 tarihi itibariyle 649-diğer olağan gelir ve karlar hesabına alınarak gelir kaydedilmesi gerekiyor. Bu tutar, 2024/1. Geçici vergi beyannamesinde *Zarar Olsa Dahi İndirilecek İstisna ve İndirimler* bölümünde yer verilen ‘‘Diğer İndirimler’’ satırında indirim konusu edilecektir.

rnek: hesap dönemi takvim yılı olan (m) Ltd. şti. 10/9/2023 tarihinde 10 birimlik emtiaın imal edilip 2.000.000,00 TL’ye satışı için 1.000.000,00 TL nakit avans almıştır. Söz konusu emtia 1/2/2024 tarihinde teslim edilmiştir.

Alınan sipariş avansının muhasebe kaydı şu şekilde olacaktır.

102 bankalar	340 alınan sipariş avansları	1.000.000,00	1.000.000,00
--------------	------------------------------	--------------	--------------

Alınan sipariş avansının 31/12/2023 tarihli bilançoda enflasyon düzeltmesine tabi tutulması sonucu hesaplanması ve muhasebe kaydı şu şekilde olacaktır.

İlgili ay	Yi-fe
2023/12 (a)	2.915,02
2023/9 (b)	2.749,98

Düzeltme katsayısı (a / b) = 1,06001

Düzeltilmiş tutar = 1.000.000,00 x 1,06001 = 1.060.010,00 TL.

Enflasyon düzeltme farkı = 1.060.010,00 - 1.000.000,00 = 60.010,00 TL.

698 enflasyon düzeltme hesabı	340 alınan sipariş avansları ... alınan sipariş avansları e d farkı	60.010,00	60.010,00
-------------------------------	--	-----------	-----------

Parasal olmayan kıymet mahiyetindeki alınan avansların enflasyon düzeltmesine tabi tutulması sonucu oluşan farkların avans kapatıldığında gelir hesaplarına intikal ettirilmesi gerekmektedir. Bu şekilde gelir hesaplarına aktarılan farklar 2023 hesap döneminden kaynaklanıyorsa vergiye tabi tutulmayacak, beyannamede diğer indirimler kısmında gösterilecektir.

Buna göre, örneğimizde malın teslimi sırasında yapılacak muhasebe kaydı aşağıdaki gibi olacaktır.

102 bankalar		1.000.000,00	
340 alınan sipariş avansları		1.060.010,00	
	600 yurtiçi satışlar		2.000.000,00
	649 diğer olağan gelir ve karlar		60.010,00

- 8- 2023 sonu itibariyle düzeltmesi yapılan verilen avans hesaplarının 31.03.2024 tarihi itibariyle mal ya da hizmet alımı yapılmış tutarlara ait 31.12.2023 te yapılmış olan düzeltme fark hesaplarının en geç 31.03.2024 tarihi itibariyle ilgili mal ya da hizmet maliyetine aktarılarak kapatılacağı sirkülerde belirtilmiş.

MENTAL

YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİRLİK VE DENETİM
HİZMETLERİ A.Ş.

1

Selahattin GÖKMEN
Yeminli Mali Müşavir

ENFLASYON DÜZELTMESİ AÇISINDAN 2024/1. GEÇİCİ VERGİ DÖNEMİNDE DİKKAT EDİLECEK HUSUSLAR

1- 2024 açılış kaydı 2023 sonu itibariyle düzeltilmiş olan bilançoya (enflasyon düzeltmesi sonrası bilanço) göre yapılacaktır. KVK 12. Madde kapsamında örtülü sermaye hesabında **dönem başı özsermaye** olarak açılışta yer alan özsermayenin (enflasyon düzeltmesi sonrası) dikkate alınması gerektiğini sonucu çıkmaktadır. Ayrıca, 2024/1. Geçicide uygulanacak olan finansman gider kısıtlamasında da düzeltilmiş bilanço üzerinden 2024 ocak-mart döneminde yapılan işlemler sonucu ortaya çıkan yabancı kaynak-özsermaye hesabına göre hesaplama yapılacaktır.

2- 2023 ve öncesi dönemlerin düzeltilmiş değerleri üzerinden 2024/1. Geçici döneminde bir enflasyon düzeltmesi olmayacak.

3- 31.12.2023 tarihi itibariyle basit ortalama düzeltme katsayısıyla topluca düzeltilmiş olan stoklar için enflasyon düzeltmesi fark hesaplarında yer alan tutarların 01.01.2024 tarihi itibariyle ilgili stok hesaplarına virmanlanarak kapatılması gerekmektedir.

Bu virman işlemi sırasında düzeltme öncesi her bir stok değeri; basit ortama düzeltme katsayısı olan 1,02913 katsayısı dikkate alındığında; % 2,913 oranında her bir stok tutarına ilave maliyet kaydı (borç kaydı) yapılarak, tüm bu ilave maliyet kaydı karşılığında da enflasyon düzeltmesi fark hesabı alacak kaydı yapılarak kapatma işlemi yapılabilecektir. Bu kapanış kaydında kuruluşlar seviyesinde oluşabilecek farklar dikkate alınarak kayıtların kontrol edilmesinde yarar görülmektedir.

Bu kayıtlar ile birlikte 2024/1. Geçici vergi dönem sonu stok maliyetinin hesabında düzeltilmiş bu stok maliyetleri dikkate alınacaktır.

4- 31.12.2023 tarihi itibariyle düzeltilmiş olan duran varlıklar için 2024/1. Geçici vergi dönemi amortisman hesabı, 2024 1. Geçici Vergi döneminde enflasyon düzeltmesi yapılmayacağından; 31.12.2023 te yapılan düzeltme ile hesaplanmış olan düzeltilmiş maliyet değerleri dikkate alınarak yapılacaktır. Bu kapsamda amortisman tablosunda amortisman tablosuna tabi kıymet değeri ve birikmiş amortisman tutarının düzeltilmiş değeri ile alınıp alınmadığının kontrolünde fayda var.

5- 2023 ve önceki dönemlerden gelen mali zararların (KV beyannamesinde yer alması gerekmektedir) düzeltilmiş bilanço ve özsermaye hesapları ile bir ilgisi olmayıp, 2023 ve öncesi döneme ait mali zararlar mukayyet değerleri (beyannamede yer alan değeri) ile 2024/1. Geçici vergi beyannamesinde mahsup edilecektir.

6- 2023 döneminden gelen ve düzeltilen alınan ve verilen avansların 2024 ve devamında kapatılması halinde; alınan ya da verilen avansın düzeltilmemiş tutarı üzerinden